

vi havde i 1814. (Afbrudelse). Ja, i Begyndelsen af Aarhundredet eller mulig i Tyverne. Lad os ikke male Fanden paa Bæggen; lad os sige, at saa galt bliver det ikke, thi vor Stats Finantser ere jo ikke i den Tilstand endnu, i alt Fald ikke, saa længe vi ikke have begyndt paa Fæstningerne. Men som sagt, vi kunne ikke taale Nedgang under de nuværende Forhold. Jeg siger, det er derfor en meget stor Misforstaaelse, naar Nogen tror, at det her dreier sig om en lille Sag. Det er en stor Misforstaaelse, naar, saaledes som jeg har hørt, Folk paa-staa, at det, der her er Spørgsmaal om, er om Demokratiet mod Storbedriften, Gods-eieren mod Bonden og Arbeideren. Saa-danne Ytringer vise kun, at de, der tale Saa-dant, ere Folk, der ikke have Begreb om Landbruget. Hvad de ellers have Begreb om, veed jeg ikke, men de kjende hverken vor Landbrugsstands Raar eller Interesser, naar de tale saaledes. Og det siger jeg bestemt, at paa denne Naade ville vi slet ikke være i Stand til at føre Diskussionen i denne Sag, og jeg siger det, fordi jeg har hørt fra forskjellige Sider, at det er naturligt, at, naar en saa alvorlig Sag som denne kastes ind i den offentlige Diskussion, bruger man fra begge Sider de skarpeste Argumenter, man kan, men derigjennem gavner man hverken Sagen eller sig selv. Er Sagen god, behøver den ikke dette. Jeg vil bede de Herrer at overveie, hvad det vilde sige, at tænke, hvad Konsekvensen vilde blive, hvis det var særlig demokratisk at være for Butterinefabrikationen og aristokratisk at være for Smørret; da vilde de konservative Klubber med deres Organ være det mest demokratiske Parti, vi have her i Danmark. Jeg siger: Lad disse store konstitutionelle Gevaltsspørgsmaal være udenfor Smørret; lad os tage Smørret, som det er, saaligt, naturligt og menneskeligt, og de Herrer skulle da faae at se, at vi komme fortræffelig til en Forstaaelse. Og jo mere det bliver klart, at det, det dreier sig om her, er hele det danske Landbrugs Interesser mod nogle faa Fabrikanters Interesser, jo hurtigere vilde vi finde Midler til at værgede det danske Landbrug, og vi skulle da ogsaa finde Midler til at værne om den danske Smaamands Interesser. Mellem hans og det danske Landbrugs Interesser er der, saa vidt jeg kan se, ingen Modstrid. Men jeg indrømmer, Fabrikanterne . . . (Afbrudelse). Det er ingen Synd at være Butterinefabrikant; en Margarinfabrikant skal ogsaa have sin Ret, jeg vil sandelig ikke hidse op mod Margarinfabrikanterne og sige: Lad os alle forfølge disse Mennesker. De have samme Ret

til at producere og leve som vi Andre. Og derfor siger jeg, at der skal ogsaa i denne Lov sørges for, naar der tages Bestemmelser i den, som kunne blive generende for de bestaaende Fabrikker, at man ikke begaar Uret imod dem; det har man ikke Lov til; thi Staten har gjennem den hidtidige Lovgivning aabnet Døren for disse Mennesker, og den kan ikke slaa den i lige for Næsen af dem paa en fuldstændig hensynsløs Naade. Der bliver ogsaa Hensyn at tage der, men jeg ønsker blot, at Spørgsmaalet maa staa naturligt, og at det ikke gjøres større, end det er. Vi staa imod Fabrikanternes Interesser, vi staa her paa et Spørgsmaal, der for Landbruget har afgjørende Interesse, og at forlone disse Interesser (En Stemme: Forbrugernes Interesser!) Ja, Forbrugerne har jeg jo garanteret (Afbrudelse). Jeg garanterede det ærede Medlem den farvede Butterine, han vil have, saa, hvis han særlig har Folk i sin Valgkreds, som han protegerer, og som sætte Pris paa Butterine, behøver han ikke at være bange (Afbrudelse). Ja, jeg veed det nu ikke, men det er ogsaa det Samme. Derfor disse Bemærkninger maatte bidrage til, at vi holde Sagen i et praktisk Spor, haaber jeg, vi skulle faae et praktisk Resultat ud af den, og jeg er enig med dem, der fra forskjellige Sider have hævdet, at denne Sag maa behandles og føres igjennem i denne Samling.

**Formanden** (Høgsbro): Da der endnu er indtegnet 17 Valere, skal jeg hermed afbryde Forhandlingerne og udsætte Mødet til Kl. 7 $\frac{1}{2}$  i Aften.

Mødet udsat Kl. 4 $\frac{1}{2}$ .

Mødet gjenoptoges Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Aften.

**Formanden** (Høgsbro): Forhandlingerne ere gjenoptagne. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds har Ordet.